

Štúdiá vzťahu medzi pracovnými príjmami a odvetvovou štruktúrou v podmienkach Slovenskej republiky

Monika Daňová
Prešovská univerzita v Prešove
Katedra ekonómie a ekonomiky
Konštantinova ul. 16, 080 01 Prešov, Slovakia
monika.danova@unipo.sk

Ivana Kravčáková Vozárová*
Prešovská univerzita v Prešove
Katedra ekonómie a ekonomiky
Konštantinova ul. 16, 080 01 Prešov, Slovakia
ivana.kravcakova.vozarovav@unipo.sk

Roman Vavrek
Technická univerzita v Liberci
Katedra informatiky
Voroněžská ul. 13, 460 01 Liberec 1, Czech Republic
roman.vavrek@tul.cz

* corresponding author

Abstrakt: Dlhodobo vyskytujúce sa rozdiely v mzdách medzi regiónmi sú z hospodárskeho i sociálneho hľadiska nežiaduce. Napriek tomu sú dlhodobo vyskytujúcim sa javom v mnohých krajinách. Podľa štatistík sa veľkosť príjmov slovenských domácností líši v čase i v priestore. I keď porovnávaním krajín navzájom zdá sa byť situácia podobná, predpokladom zmenšenia rozdielov vo veľkosti pracovných príjmov domácností je objektívna identifikácia determinantov miezd. Podľa publikovaných názorov príčinou rozdielov v pracovných príjmoch je rozdielna hodnota hraničného produktu práce a z nej vyplývajúca mzda. Regionálne rozdiely sú analyzované na základe dostupných dát Štatistického úradu Slovenskej republiky a kvantifikované predovšetkým regresným modelom a ďalšími matematicko-štatistickými metódami. Výsledky potvrdzujú existenciu príjmovej nerovnosti na lokálnej úrovni, pričom vplyv odvetví je veľmi rozmanitý.

Kľúčové slová: príjmy domácností, diferencie, regionálne rozdiely, odvetvová štruktúra, kraje, Slovenská republika

JEL klasifikácia: D31; R12

Informácia: Príspevok je jedným z výstupov projektov VEGA 1/0082/19; KEGA 038PU-4/2018 a projektu OP VVV – International Mobilities of Researchers at the Tul [CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_027/0008493].

1. Úvod

Podľa štatistik je veľkosť miezd v jednotlivých regiónoch rôzna. V roku 2018 bola priemerná mzda v Luxembursku 4 682 €, v Nemecku 3 775 €, v Českej republike 1 141 €, na Slovensku 1 013 €. Keďže mzdy súvisia s celkovou cenovou hladinou, rozdiely medzi krajinami sú považované za objektívne.

Rozdiely vo veľkosti miezd sa však dlhodobo vyskytujú i medzi územnými celkami v rámci krajiny. Zvyčajne sa odlišujú mzdy v hlavnom meste od miezd v ostatku krajiny, rozdiel je medzi mestskými a vidieckymi regiónmi, medzi priemyselnými a agrárnymi územiami. Na Slovensku v roku 2018 dosahovala nominálna mesačná mzda v okresoch Bratislavy takmer 135 % priemeru SR, v Bratislavskom kraji 130 %, v Prešovskom kraji iba 80 % priemeru (ŠÚ SR, 2019). V tom istom období nominálne mzdy v hlavnom meste Českej republiky boli na úrovni 124,7 % priemeru krajiny, v najhoršie platenom Karlovarskom kraji dosahovali 88 % priemernej hodnoty (ČŠÚ, 2019). Mzdy v nemeckom Stuttgarte dosahujú 127,6 % národného priemeru, vo Schwerine je to 76,1 % hodnoty priemeru (Gehalt, 2018).

2. Základné teoretické východiská

V ústavnom zákone každej krajiny i v mnohých medzinárodných politických dokumentoch (napr. v Európskej sociálnej charte, v Programe OSN pre trvalo udržateľný rozvoj, v Zmluve o fungovaní Európskej únie) je zakotvená povinnosť štátov zabezpečiť svojim občanom rovnaké práva, o. i. i sociálne, napr. právo na prácu i právo na primeranú odmenu. Nízke príjmy sú preto obyvateľstvom zaostávajúcich regiónov považované za sociálne nespravodlivé.

Príjmová nerovnosť má i svoj hospodársky rozmer. Nízke príjmy znižujú kúpyschopnosť domácností i ekonomickú silu ostatných ekonomických subjektov. To v dlhšom časovom období znižuje schopnosť podnikateľských subjektov tvoriť kapitál, oslabuje hospodársku výkonnosť regiónu i ohrozuje schopnosť samostatného rozvoja týchto regiónov. S cieľom predchádzať takémuto stavu štát má i hospodársky záujem riešiť tento problém príjmových disparít. To znamená aplikovať v národohospodárskej politike nástroje, ktoré umožnia odstrániť nerovnosti v pracovných príjmoch medzi regiónmi. Riešenie vyžaduje poznať príčiny konštatovaného stavu, tzn. identifikovať faktor (skupinu faktorov), ktorý rozhodujúcou mierou ovplyvňuje veľkosť pracovných príjmov.

Z rešerše publikovaných prác je zrejma diverzita názorov na determinanty miezd a ich regionálnych rozdielov. Z Walrasovej teórie všeobecnej rovnováhy vychádzajú Olivei a Teneyro (2010) ako aj Oblath (2015). Konštatujú závislosť ceny práce a jej zmien na všeobecnej cenovej hladine. S produkčnou funkciou uvažujú vo svojich analýzach Baffoe-Bonnie a Gyapong (2012), Kuzmar (2014) a Marginson (2019). Významný vplyv hraničnej produktivity na cenu práce v krátkom období konštatujú Gali (1999), Feldstein (2008), Salvatore (2008), Zenou (2011) ako aj Xu a kol. (2015).

Zistenia o vplyve hospodárskeho rastu na pracovné príjmy publikovali Nord (1980), Lavernier a kol. (2002), Herzer a Vollmer (2012), Saari a kol. (2015), Goda (2016), Škrovánková a kol. (2018). S vývojovým stupňom ekonomického systému spájajú mzdu Kuznets (1955), Aigner a Heins (1967), Alperovich (1995), Echeverri-Caroll a Ayalla (2011), Acar a Dogruel (2012), Kuzmar (2014), Herrendorf a Schoellman (2015). Priestorovo diferencovaný vzťah medzi hospodárskym rastom, sektorovou štruktúrou a sociálnymi disparitami zistili Rajčáková a Švecová (2009).

Podobne Giacinto a Nuzzo (2005), Adamczyk-Łojewska (2013), Amara a Thabet (2019) zistili, že rozdiely medzi regiónmi sú spôsobené najmä rozdielmi v úrovni produktivity práce v jednotlivých regiónoch, v menšej miere rozdielmi v sektorovej štruktúre. Z medzinárodného porovnávania, ktoré vykonali Esteban (2000), Ezcura (2007), Policardo a kol. (2019), Adamczyk-Łojewska (2013) v rôznom období vyplynulo znižovanie rozdielov v produktivite práce pri súčasnom prehľbovaní regionálnych a sektorových rozdielov na vnútroštátnej úrovni.

Zistenia výrazných rozdielov v sektorovej produktivite práce i v sektorovej zamestnanosti signalizujú súbežné, komplexné pôsobenie viacerých faktorov. Čo je dôvodom takýchto rozdielnych zistení? Je príčinou regionálnych rozdielov v mzdách rozdielna sektorová štruktúra predurčujúca výšku mzdy? Alebo sú príčinou regionálne rozdiely v odvetvovej produktivite práce?

V článku analyzujeme, či dôvod rozdielov v príjmoch medzi regiónmi Slovenska vyplýva z rozdielnej odvetvovej štruktúry hospodárstiev týchto regiónov, alebo rozdiely možno považovať za následok pôsobenia iných determinantov veľkosti mzdy. Materiál je logicky členený do troch častí. Teoretická časť je spracovaná na základe

rešerše publikovaných zistení o determinantoch miezd. V analytickej časti, s cieľom získať odpoveď na otázku aké sú príčiny regionálnych rozdielov v priemernej mzde, využívame regionálny i sektorový prístup. Vplyv odvetvovej štruktúry na priemerné mzdy sledujeme na základe ich rozdielov v regiónoch SR na úrovni NUTS 3. Posledná časť uvádza hlavné zistenia.

3. Metodológia

Rozdiely medzi jednotlivými krajinami sú testované neparametrickým súborom metód so zámerom identifikácie rozdielov v rozpätí a strednej hodnote. Vplyv odvetvovej štruktúry na priemernú mzdu v krajinách je analyzovaný prostredníctvom modelu viacnásobnej regresie, v ktorom závisle premenou je nominálna mzda zamestnanca v regióne, nezávisle premennými regionálne podiely odvetví na regionálnej hrubej pridanej hodnote, pričom všeobecne je možné pre jednotlivé kraje popísať použitý model nasledovne:

$$\text{salary} = r_A \times A + r_{(B-E)} \times (B - E) + r_F \times F + r_{(G-I)} \times (G - I) + r_J \times J + r_K \times K + r_L \times L + r_{(M-N)} \times (M - N) + r_{(O-Q)} \times (O - Q) + r_{(R-U)} \times (R - U)$$

kde: salary - nameraná hodnota závislej premennej
 A-U – nezávislé premenné, podiely odvetvia na HPH regiónu
 r_ij – regresory vplyvu odvetvia na regionálnu mzdu

Vypovedacia schopnosť je verifikovaná koeficientom determinácie:

$$R^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2}{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y}_i)^2}$$

kde: y_i - nameraná hodnota závislej premennej
 y_i-hat - odhadovaná hodnota závislej premennej
 y_i-bar - priemerná hodnota závislej premennej

Pre analýzy boli využité dáta o veľkosti a vývoji miezd a odvetvovej štruktúre. Triediacim kritériom popisujúcim odvetvovú štruktúru bola platná klasifikácia odvetví podľa nomenklatúry NACE. Kritériom popisujúcim územnú štruktúru bola aktuálna klasifikácia územných jednotiek na úrovni NUTS 3 (Tabuľka 1). Pre vyjadrenie štruktúry hospodárstva regiónu boli vypočítané podiely odvetví na celkovej regionálnej hrubej pridanej hodnote.

Tabuľka 1. Územné jednotky Slovenska na úrovni NUTS 3

Kód	Názov NUTS3	Skrátené označenie	Kód	Názov NUTS3	Skrátené označenie
SK010	Bratislavský kraj	SK-BL	SK031	Žilinský kraj	SK-ZI
SK021	Trnavský kraj	SK-TA	SK032	Banskobystrický kraj	SK-BC
SK022	Trenčiansky kraj	SK-TC	SK041	Prešovský kraj	SK-PV
SK023	Nitriansky kraj	SK-NI	SK042	Košický kraj	SK-KI

Zdrojom dát boli databázy DATAcube, a STATdat. ŠÚ SR. Analyzované boli dáta za obdobie rokov 2002 – 2017. Všetky analýzy boli spracované v prostredí MS-Excel a štatistických programoch Statgraphics XVIII a Statistica 13.4. V porovnaní s vyššie uvedenými zdrojmi je publikovaných menej prác, ktoré hodnotia konkrétne

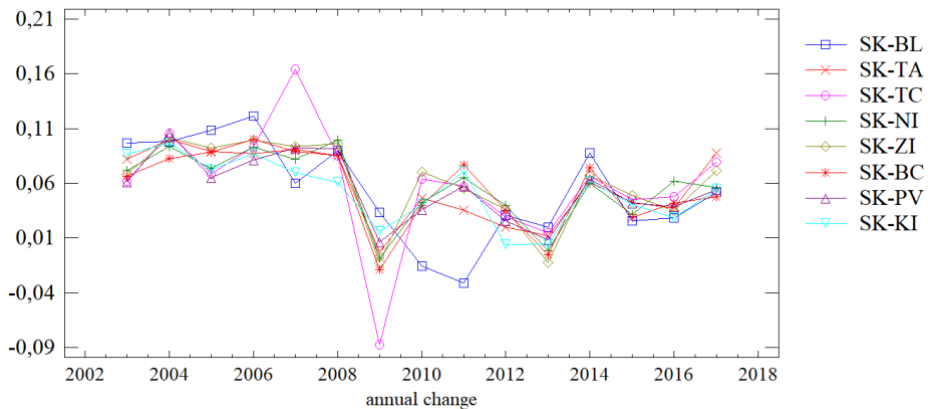
vzťah sektorovej štruktúry a mzdy, sledujú existenciu, charakter a silu vzťahu sektorovej štruktúry a pracovných príjmov, prípadne sledujú existenciu, charakter a silu vzťahu odvetvovej produktivity práce a pracovných príjmov.

4. Výsledky a diskusia

V prvom kroku analýzy sa zameriavame na preukázanie rozdielov v priemernej mzde v jednotlivých krajoch SR, ktorých výskyt je dlhodobý a nemenný. Za celé sledované obdobie, t. j. roky 2002 – 2017, môžeme sledovať najvyššie namerané hodnoty v Bratislavskom samosprávnom kraji (SK-BL). Ako v jedinom kraji zaznamenávame priemer aj medián vyšší ako 1000 EUR, pričom druhý v poradí Trnavský kraj (SK-TA) zaostáva o viac ako 300 EUR. Spomedzi samosprávnych krajov najnižšie ohodnotenie zamestnancov bolo zistené v Prešovskom samosprávnom kraji (SK-PV).

Zaujímavým je fakt, že tieto rozdiely sú dlhodobé, pričom rozptyl priemernej mzdy v krajoch je konštantný a rovnaký ($LE = 0,539$; $p = 0,803$). Tieto dlhodobé nemenné rozdiely dokumentujú tiež medziročné zmeny v priemernej mzde (Graf 1). V oboch krajoch východného Slovenska sledujeme kontinuálny rast počas celého sledovaného obdobia v rozmedzí 0,35 – 10,57 %. V ostatných krajoch zaznamenávame aspoň v jednom medziročnom porovnaní maximálny pokles na úrovni 1,89%. Z grafickej ilustrácie týchto zmien možno usúdiť, že zmeny v čase, resp. veľkosti a charaktere medziročnej zmeny priemernej mzdy v jednotlivých krajoch, môžeme sledovať predovšetkým do roku 2012. Následne je vývoj v jednotlivých krajoch porovnateľný a vykazuje rovnaký trend. Vychádzajúc z tejto skutočnosti, t. j. z porovnateľného vývoja vo všetkých krajoch SR, nie je dôvod predpokladať zníženie identifikovaných regionálnych rozdielov v priemernej mzde.

Graf 1. Medziročné zmeny v priemernej mzde jednotlivých krajov SR

Je nutné predpokladať, že vzniknuté rozdiely sú vyvolané pôsobením iných endogénnych faktorov. Vzhľadom na rôznorodú štruktúru odvetví, resp. hospodárskych aktivít, ktoré sú dominantné v jednotlivých krajoch, je za takýto faktor vhodné uvažovať rozdielnu štruktúru odvetví, predovšetkým rôzne podiely vysoko a nízko produktívnych odvetví na tvorbe regionálnej hrubej pridanej hodnoty. Za celé sledované obdobie 2002 – 2017 bola vo všetkých územných celkoch zistená stabilná štruktúra podielu odvetví na tvorbe regionálnej pridanej hodnoty.

Cieľom ďalšej analýzy bolo zistenie významnosti vplyvu lokálnej odvetvovej štruktúry na nominálnu mzdu. Toto bolo analyzované pomocou viacnásobnej regresie individuálne pre každý hodnotený územný celok. Vytvorené modely kvantifikujú vplyv podielu odvetví na nominálnu mzdu prostredníctvom odvetvových regresorov tak ako je to uvedené v tabuľke 2.

Tabuľka 2. Kvantifikácia vplyvu odvetvia na priemernú mzdu podľa NUTS 3

NUTS 3	Hodnota regresora pre odvetvie									
	A	B-E	F	G-I	J	K	L	M-N	O-Q	R-U
SK-BL	-42,2948	9,5661	-36,9527	7,7247	66,5242	-23,4036	-3,3068	86,3366	-28,3772	90,1201
SK-TA	-20,1842	6,7162	6,9535	-4,3791	116,5600	12,0705	-29,1471	-0,8788	32,1284	-50,5501
SK-TC	38,0854	6,6228	6,6758	14,6420	-15,1966	71,0924	-78,2511	69,7674	7,6086	-101,6050
SK-NI	-37,6997	6,0660	42,7866	-8,4997	-63,8977	55,1476	-25,0231	88,0748	6,9967	126,0610
SK-ZI	-84,4576	19,6869	12,5426	-21,2781	0,3002	26,2208	-20,9279	74,4933	16,7929	-17,0215
SK-BC	11,2007	13,3660	36,3177	-16,9921	-20,8526	-32,8403	-11,0170	50,5561	-3,8522	129,3730
SK-PV	-52,0980	9,8242	9,0360	20,9712	-12,6908	-59,2968	12,4101	90,8923	-34,0248	51,4335
SK-KI	34,1787	-4,1585	-22,4848	30,5508	133,9660	138,4990	-11,3944	72,4885	-43,1114	-53,1362

Na základe týchto zistení môžeme konštatovať, že:

- medzi odvetvia, ktoré možno považovať za všeobecne pozitívne ovplyvňujúce mzdu, patria odvetvia priemyslu (B-E), stavebníctvo (F) a vedecké a technické činnosti zaraďované v klasifikácii NACE do skupiny M-N. Tieto odvetvia sa najčastejšie javili v našich analýzach ako pozitívne vplyvajúce na mzdu.
- Negatívny vplyv na mzdu mali najčastejšie poľnohospodárstvo (A) a činnosti v oblasti nehnuteľností (L). V skupine negatívne pôsobiacich odvetví sa často vyskytuje tiež obchod, doprava ubytovacie a stravovacie služby (G-I), informačný a komunikačný sektor (J), finančné a poisťovacie činnosti (K), verejná správa, vzdelávanie a zdravotníctvo (O-Q) ako aj umenie, zábava a ostatné činnosti (R-U).
- Vplyv odvetvia na mzdu v regióne vykazuje znaky podobnosti iba pri určení charakteru vplyvu (pozitívny, negatívny). Intenzita vplyvu odvetvia je závislá na veľkosti podielu odvetvia v štruktúre ekonomických aktivít ako i na pomeroch podielov celého súboru odvetví regiónu.

5. Záver

Tento dokument skúmal priestorovú variabilitu miezd v územných celkoch Slovenska. Náš prístup bol založený na využívaní modelov viacnásobnej regresie, čo umožnilo kvantifikovať zdroje priestorovej heterogenity miezd, o ktorých sa v súčasnej literatúre často hovorí. Prvým zistením je priestorová rozmanitosť miezd, vyvolaná lokalizovaním metropoly alebo významného hospodárskeho sídla v území. Tiež porovnateľnosť trendov vo vývoji miezd a z toho vyplývajúca relatívna stabilita vo veľkosti mzdových rozdielov medzi územnými celkami. Ďalším zistením je pozitívny vplyv sektorovej diverzifikácie: v jednotlivých územných celkoch zistený negatívny vplyv niektorého z odvetví na priemernú nominálnu mesačnú mzdu bol v každom kraji oslabovaný pozitívnym pôsobením aj málo zastúpených, avšak mzdovo výhodnejších odvetví. V regiónoch s nízkym podielom mzdovo nízko ohodnotených odvetví (napr. poľnohospodárstva v SK-BL, SK-TC, SK-ZI) intenzita vplyvu je oslabená vysokým zastúpením mzdovo lepšie hodnotených odvetví (v uvádzaných SK-BL, SK-TC a SK-ZI priemyselných odvetví v skupine B-E alebo odvetví služieb v skupine J-M). I v regiónoch s vysokým podielom slabo plateného odvetvia negatívny vplyv rozsahu odvetvia na priemernú mzdu v regiónu bol oslabený pozitívnym vplyvom viacerých menej zastúpených avšak mzdovo výhodnejších odvetví. V priebehu sledovaného obdobia sa intenzita zistených vplyvov významne nemenila. Zistenia vykonaných analýz potvrdili tiež vplyv ponuky a dopytu na trhu práce na mzdovú hladinu a súčasne oslabený vzťah medzi produktivitou práce a mzdou.

Zoznam bibliografických odkazov

- Acar, S. a F. Dogruel., 2012. „Sources of inequality in selected MENA countries.“ *Structural Change and Economic Dynamics*, 23(3), 276-285.
- Adamczyk-Łojewska, G., 2013. „Work Productivity as an Economic Growth and Prosperity Factor in Poland from 2004–2010“. *Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedza*, 67, 38-53.
- Aigner, D.J. a A.J. Heins, 1967. „A social welfare view of the measurement of income equality.“ *Review of Income and Wealth* *banner*, 13(1), 12-25.
- Alperovich, G. 1995. „The Relationship between Income Inequality and City Size: A General Equilibrium Model of an Open System of Cities Approach“. *Urban Studies*, 32(6), 853–862.
- Amara, M. a K. Thabet, 2019. „Firm and regional factors of productivity: a multilevel analysis of Tunisian manufacturing.“ *Annals of Regional Science*, 63 (1), 25-51.
- Baffoe-Bonnie, J. a G. Gyapong, 2012. „The dynamic implications for wage changes on productivity, prices, and employment in a developing economy: A structural VAR analysis.“ *Journal of Developing Areas*, 46(2), 397-417.
- ČSÚ. 2019. Průměrné mzdy - 3. čtvrtletí 2018. 1336-0965. [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cricri/prumerne-mzdy-3-ctvrtleti-2018>
- Echeverri-Caroll, E. a S. Ayala, 2011. „Urban Wages: Does City Size Matter?“ *Urban Studies*, 48(2), 253-271.
- Esteban, J., 2000. „Regional Convergence in Europe and the Industry Mix: A Shift Share Analysis“. *Regional Science and Urban Economics*, 30, 353–364.
- Ezcurra, R., Pascual, P. a M. Rapún, 2007. „Spatial Inequality in Productivity in the European Union: Sectoral and Regional Factors.“ *International Regional Science Review*, 30(4), 384-407.
- Feldstein, M., 2008. „Did wages reflect growth in productivity?“ *Journal of Policy Modeling*, 30(4), 591-594.
- Gali, J., 1999. „Technology, employment and the business cycle: Do technology shocks explain aggregate fluctuations?“ *American economic review*, 89 (1), 249-271.
- Gehalt. 2018.. Gehaltsatlas 2018: In diesen Bundesländern verdienen Sie am besten. [online]. Dostupné z: <https://www.gehalt.de/news/gehaltsatlas-2018>
- Giacinto, V.D. a G. Nuzzo, 2005. „Explaining Labour Productivity Differentials on Italian Regions, Bank of Italy“. *Economic Research Unit*, 1–31.
- Goda, T. 2016. „Global trends in relative and absolute income inequality.“ *Ecos de Economía: A Latin American Journal of Applied Economics*. 20(42), 46-69.
- Herrendorf, B. a T. Schoellman, 2015. „Why is measured productivity so low in agriculture?“ *Review of Economic Dynamics*, 18 (4), 1003-1022.
- Herzer, D. a S. Vollmer, 2012. „Inequality and growth: evidence from panel cointegration.“ *Journal of Economic Inequality*, 10(4), 489-503.
- Kuzmar, S., 2014. „Economic structure and regional labor productivity differentials in Poland.“ *Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research*, 4(2), 18-21.
- Kuznets, S. 1955. Economic Growth and Income Inequality. *The American Economic Review*, 45(1), 1-28.
- Levernier, W., Partridge, M.D. a D.S. Rickman, 2002. „The causes of regional variations in U.S. poverty: a cross-county analysis.“ *Journal of regional science*, 40(3), 473-497.
- Marginson, S., 2019. „Limitations of human capital theory.“ *Studies in Higher Education*, 44(2), 287-301.
- Nord, S., 1980. „Income inequality and city size: an examination of alternative hypotheses for large and small cities.“ *Review of Economics and Statistics*, 62(4), 502-508.
- Oblath, G., 2015. „Hungary's Price and Wage Level in International Comparison: Are They Really Disconnected?“ *Hungarian Statistical Review*, 93(19), 3-21.
- Olivei, G. a S. Teneyro, 2010. „Wage Setting Patterns and Monetary Policy: International Evidence.“ *SSRN Electronic Journal*, 57(7), 785-802.
- Policardo, L., Punzo, L.F. a E.J.S. Carrera, 2019. „On the wage–productivity causal relationship.“ *Empirical Economics*, 57(1), 329–343.
- Rajčáková, E. a A. Švecová, 2009. „Regionálne disparity na Slovensku.“ *Geographia Cassoviensis*, 3(2), 142-149.
- Saari, M. Y., Dietzenbacher, E. a B. Los, 2015. „Sources of Income Growth and Inequality Across Ethnic Groups in Malaysia, 1970–2000.“ *World Development*, 76, 311–328.
- Salvatore, D., 2008. „Growth, productivity and compensation in the United States and in the other G-7 countries.“ *Journal of Policy Modeling*, 30(4), 627-631.
- Škovránková, K., Koišová, E. a E. Grmanová, 2018. „Living conditions and income inequality in the NUTS 2 regions in the Czech republic and the Slovak republic.“ *AD Alta Journal of interdisciplinary research*, 8(2), 259-264.

- ŠÚSR. 20019. Mzdy zamestnancov podľa SK NACE Rev. 2. [online]. Dostupné z: [http://statdat.statistics.sk/cognosex/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID\(%22i47DD1D7D5F9547FCBE6A90B625AE4864%22\)&ui.name=Mzdy%20zamestnancov%20pod%C4%BEa%20SK%20NACE%20Rev.%202%20%5Bnp](http://statdat.statistics.sk/cognosex/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22i47DD1D7D5F9547FCBE6A90B625AE4864%22)&ui.name=Mzdy%20zamestnancov%20pod%C4%BEa%20SK%20NACE%20Rev.%202%20%5Bnp)
- Xu, Z., Chen, Y. a M. Li, 2015. „Are Chinese Workers Paid the Correct Wages? Measuring Wage Underpayment in the Chinese Industrial Sector, 2005-2010.“ *Review of Radical Political Economics*, 47(3), 446-459.
- Zenou, Y., 2011. „Rural-urban migration and unemployment: Theory and policy implications.“ *Journal of Regional Science*, 51(1), 65-82.